

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΠΠΑΣ

ΜΕΓΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Κ. Ζάππας

Ἄξιον ἰδίας ἀναγραφῆς γεγονός εἶναι ἡ ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τῶν ἐγκαινίων τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐκθέσεως κατ' ἰδίαν θερμοτάτην παράκλησιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἀφίξις τοῦ μεγαλοφρονεστάτου τῶν Ἑλλήνων Εὐεργετῶν, ἐξόχου προστάτου τῶν γραμμάτων, καὶ ἐν πάσῃ ὑποθέσει φιλοτίμου ἀρωγοῦ κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΑΠΠΑ. Πρὸς τὸν ἐπιφανῆ Ἄν-

δρα σύμπαν τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἐξεδήλωσε μετ' ἀδόλου ὑπερφανείας καὶ ἀγαλλιάσεως τὸ αἶσθημα τῆς τιμῆς καὶ τοῦ ἀμερίστου αὐτοῦ Σεβασμοῦ.

Ὁ Κ. Ζάππας ἐγεννήθη ἐν Λαμπόβῳ τῆς Ἠπείρου κατὰ τὸ 1813. Ἐνωρίτατα ἀπορφανισθεὶς πατρός, τὰ πρῶτα δὲ γράμματα διδαχθεὶς ἐν τῷ ἐνοριακῷ τῆς πατρίδος του Σχολείῳ, δεκαεξαετῆς μετέβη εἰς Ῥουμανίαν παρὰ τῷ ἀοιδίμῳ ἐξαδέλφῳ Αὐτοῦ Εὐαγγέλῃ Ζάππα, αὐτόθι ἤδη ἐγκατεστημένῳ. Ἡ παραδειγματικὴ τῶν δύο ἐξαδέλφων σύμπνοια καὶ ἰσχυρὰ θέλησις ηὐλογήθη ὑπὸ τῆς Προνοίας, ταχέως δ' οὔτοι ἀνεφάνησαν πλουσιώτατοι ἄνδρες, ἵνα προσέλθωσιν ἐπίκουροι τοῦ ἀναγεννημένου Ἔθνους καὶ πάντα τὸν πλοῦτον αὐτῶν διαθέσωσιν ὑπὲρ τῆς ἡμερώσεως αὐτοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Εὐαγγέλη, ὁ Κωνσταντῖνος ἀνέλαβε μόνος νὰ συνεχίσῃ τὸ μεγαλεπήβολον πρόγραμμα, παρέχων μὲν ἐπὶ εἰκοσαετίαν ἤδη τὰ ἐν τῷ ἐκείνου ἀναγεγραμμένα κληροδοτήματα ὑπὲρ ἐκπαιδευτικῶν κυρίως ἔργων, ἀνεγείρας δὲ περιφανὲς τὸ ἐν Ἀθήναις Μέγαρον τῶν Ὀλυμπίων. Εἰς ἑαυτὸν ἴδιον προδιαγράψας πρόγραμμα τῶν ἐθνικῶν εὐεργετημάτων, ἦτοι «τὴν ἀνάπτυξιν καὶ διάδοσιν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, τὴν ὑγίαν καὶ Ἑλληνοπρεπῆ τοῦ Ἔθνους μόρφωσιν καὶ τὴν πρακτικὴν αὐτοῦ παιδευσιν,» ἴδρυσεν τὰ Ζάππεια ἐκπαιδευτήρια, τὰ ἐν Λαμπόβῳ καὶ Λέκλῃ ἀρρένων καὶ θηλέων, τὸ ἐν Ἀδριανουπόλει παρθεναγωγεῖον, τὸ ἐν Φέρραις τῆς Θράκης, τὸ ἐν Πρεμετῷ, τὸ ἐν Δροβιάνῃ, καὶ τὰ ἐν Δελβίνῳ, Φιλιάταις, Νιβάνῃ ἀρρέναγωγεῖα, πρὸς δὲ τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει περιβλεπτόν παρθεναγωγεῖον.

Εἰς τὴν Θεσσαλίαν, εἰς τὴν κατ' ἐξοχὴν γεωργικὴν ταύτην χώραν, ἐξελθοῦσαν μόλις τῆς μακραιώνος δουλείας, ἐπεφύλασεν ἡ μοῖρα, ἐκτὸς τοῦ θείου δώρου τῆς ἐλευθερίας, καὶ τὸ ἕτερον ἐπίσης μέγα καὶ ἀνεκτίμητον εὐτύχημα, νὰ περικλείσῃ εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς ἄνδρας φιλογενεῖς, καρδίας γενναίας καὶ μεγαλόφρονας. Ἐν τῷ κύκλῳ τούτῳ τῶν μεγάλων πολιτῶν, τὴν πρωτίστην καὶ ὄλως ἰδιάζουσιν θέσιν κατέχει ὁ πρό τινας ἐπισκεφθεὶς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου μεγάλτιμος ἀνὴρ Κ. Ζάππας, ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ ὁποίου τὸ πρῶτον ἀντικείμενον ὑγιεστέρων σκέψεων καὶ ἀνωτέρας μερίμνης ὑπῆρξεν ἡ βελτίωσις τῆς καταστάσεως τῆς Θεσσαλίας. Πλεῖστοι ὁμογενεῖς, ἀντὶ τῶν ἀμφιδόλων κερδῶν εἰς τρα

πεζιτικὰς ἐργασίας καὶ ἐπιχειρήσεις προέκριναν τὰ Θεσσαλικά ἐδάφη, ἐν οἷς ἔσπευσαν νὰ διασπείρωσι τὰ χρηματικά αὐτῶν κεφάλαια καὶ οὕτω μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον τὸ πλεῖστον σχεδὸν τῆς Θεσσαλίας περιῆλθεν εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν ἀνδρῶν, πολλὰ δυναμένων ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των νὰ πράξωσι καὶ πολλαχῶς νὰ ὠφελήσωσι τὸν τόπον, μεταξύ δὲ τούτων τὴν περιφανεστέραν ἀναμφισβητήτως κατέχει τάξιν ὁ Κ. Ζάππας.

Ὁ διαπρεπὴς ἀνὴρ γενόμενος κύριος τῶν κτημάτων τούτων ἀπέτελεσε μοναδικὴν καὶ ἀξιόλογον ἀληθῶς ἐξάιρεσιν πάντων τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ λοιπῶν γαιοκτημόνων, παρακολουθήσας ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν βαθμιαίαν πρόοδον τῆς γεωργίας καὶ πολλὰς εἰσαγαγὼν εἰς ταύτην μεταρρυθμίσεις, μετέδωκε τοῖς χωρικοῖς τὰς περὶ καλλιέργειας τῶν ἀγρῶν νέας ἰδέας πολὺ πρότερον τῆς συστάσεως τοῦ ἐν Ἀϊδινίῳ Κασσαβετείου Γεωργικοῦ Σχολείου. Ἐντεῦθεν ὁ Κ. Ζάππας καὶ ἐν Ἀθήναις συνέστησεν «Ἐπὶ τῆς Ἐμψυχώσεως τῆς Ἐθνικῆς Βιομηχανίας Ἐπιτροπῆς» δύο γεωργικά διαγωνίσματα, τὸ μὲν πρὸς ἐκπαίδευσιν ὑποτρόφων ἐν γεωργικαῖς σχολαῖς τῆς Εὐρώπης, τὸ δὲ πρὸς ἐκδοσὶν γεωργικῶν βιβλίων, ἐφ' ᾧ κατέθεσεν ἀναποσπάστως ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος 250,000 φρ. ἐκ τοῦ προϊόντος τῶν ὁποίων τελοῦνται τὰ διαγωνίσματα ταῦτα. Ἡ ἰδρυτικὴ τῶν διαγωνισμάτων τούτων ἐπιστολή, προτεταγμένη καὶ αὕτη ἐν τοῖς ἄχρι τοῦδε ἐκδοθεῖσι δύο πονήμασι «Περὶ Ἑλλάδας» καὶ περὶ «Σταφιδάμπελου» εἶνε λαμπρὸν ἀπαύγασμα τῆς πρακτικῆς τοῦ ἀγωνοθέτου διανοίας, μετὰ σπανίας ἐμβριθείας καὶ γνώσεωςπραγματευομένου ζωτικώτατα τῆς ἐθνικῆς προόδου ζητήματα.

Ἡ ἐπὶ μικρὸν διαμονὴ τοῦ Κ. Ζάππα ἐν Ἀθήναις ἀληθῶς ἐγένετο ἀφορμὴ μεγάλου ἀγαθοῦ, τῆς ἀνυψώσεως τῆς ἀληθοῦς εὐεργεσίας καὶ διαπράξεως τοῦ καλοῦ ἐν τῇ ἀληθεῖ συνειδήσει τοῦ τόπου.

Οἱ Ζάππαι ἀνήκουσιν εἰς τὴν παλαιάν, τὴν γνησίαν καὶ μεγάλοδοxon χορείαν τῶν ἀληθῶν τοῦ Ἔθνους εὐεργετῶν.

Τὸν ἐπιζῶντα Κωνσταντῖνον Ζάππαν ἐκ νεαρῶν χρόνων ἔνθεος κατέχει μανία, ἢ μανία τῆς εὐποιίας τοῦ πλησίον, ἢ μανία τῆς ἀνακουφίσεως πάσης ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ὀδύνης, ἢ μανία τῆς δαψιλοῦς παροχῆς εἰς ὅ,τι ἐθνικὸν καὶ φιλόανθρωπον. Ἡ μανία

αὕτη ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ γεραροῦ εὐεργέτου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους διαμένει ζηλότυπος, ἀκάματος, ἀκόρεστος. Ἐκ μικρῶν ὀρμηθεῖς καὶ ἐργάτης τῆς ἰδίας αὐτοῦ τύχης, θεωρεῖ ἑαυτὸν θεματοφύλακα ὑπὸ τῆς Προνοίας ταχθέντα τοῦ πλούτου, ὃν διὰ πολλῆς νοημοσύνης καὶ δι' ἀνευδότου φιλοπονίας ἐκτήσατο, ταμίαν ἀπλοῦν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος. Ἐν τῇ χρυσοῦ καρδίᾳ τοῦ ἀγαθοῦ ἀρωγοῦ τῶν γραμμάτων ἐξευρίσκειται κλειστάκις ἢ λύσις πολυπλόκων ἐθνικῶν ζητημάτων, ἥτις διαλανθάνει τοὺς σοφωτέρους, οἱ δὲ λόγοι αὐτοῦ, οὓς ἐμπνέει νοῦς καθαρὸς, ἐν εὐγενεῖ καρδίᾳ βαπτιζόμενος, δικαίως ἀποβαίνουσι ἀύθεντία.

Ἐπὶ τῇ σμικρᾷ διαμονῇ ἐν ταῖς Ἀθήναις τοῦ Κ. Ζάππα, δύνάταί τις ἀληθῶς νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι πυρετὸς εὐγνωμοσύνης, ὡς εἶπεῖν, κατέλαβε τὴν Ἑλληνικὴν Κοινωνίαν, καταδεικνύων, ὅτι πάντοτε ἐπιζῆ ἐν τῷ Ἑλληνι ἡ καρδία, ἢ πάλλουσα πρὸς πᾶν εὐγενὲς αἶσθημα καὶ γεραίρουσα ταῦτα ἐπαξίως. Ἡ τιμὴ αὕτη, ἢ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου Ἔθνους ἀείποτε δαψιλευθεῖσα τοῖς μεγάλοις εὐεργέταις τῆς Ἀνθρωπότητος, συνετέλεσεν οὐ σμικρὸν εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ γέννησιν τῶν Ἀνδρῶν, οἵτινες ἀπαρτίζουσι τὴν χρυσοῦν καὶ διὰ πάντων τῶν αἰώνων τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας διήκουσαν διηνεκῆ ἄλυσιν τῶν μεγάλων πολιτῶν, δι' ὧν πεσόντες ἀνωρθώθημεν καὶ ἀνωρθωθέντες προήχθημεν καὶ προαγόμεθα.

Τοιοῦτος δι' ὀλίγων ὁ ἀνὴρ, ὃν ἡ Πρόνοια ἐχάρισεν εἰς τὸ Ἔθνος.

I. ΑΡΕΕΝΗΕ

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

— Διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τις μεγάλας πράξεις, πρέπει νὰ ζῆ, ὡσὰν νὰ μὴ ἐπρόκειτο ν' ἀποθάνῃ.

— Δυσκολώτερον εἶναι ν' ἀποκτήσῃ τις ἕξ φράγμα μὲ εἴκοσι λεπτὰ, παρὰ μὲ δέκα χιλιάδας ἐν ἑκατομύριον.

— Τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον καλύπτονται ἔμπροσθεν ἡμῶν—ἀλλὰ τὸ μὲν φέρει τὸν τῶν χρωῶν πέπλον, τὸ δὲ τὸν τῶν παρθένων.

— Ὑπάρχουσι τριῶν εἰδῶν ἄνθρωποι. Οἱ Παλίνδρομοι, οἱ Στάσιμοι, καὶ οἱ Προσδευτικοί.

— Πρέπει νὰ προσπαθῇ τις νὰ υπερβαίνῃ ἑαυτὸν, ἢ δ' ἀσχολία αὕτη νὰ διαρκῆ ὅσον καὶ ὁ ἀνθρώπινος βίος.

— Δι' σκληραῖ παρατηρήσεις οὐδὲν ἀποτέλεσμα εὐχάριστον ἀποφέρουσιν, ἀπ' ἐναντίας ὅμως πολλαὶ αἱ φοβεραὶ συνέπειαι αὐτῶν. Ὁ δημοσία ἐπιπλήττων τὴν σύζυγον, τὸν εἶδον, τὴν θυγατέρα ἢ τὸν ὑπηρέτην του, κατηγορεῖ αὐτὸς ἑαυτόν.

